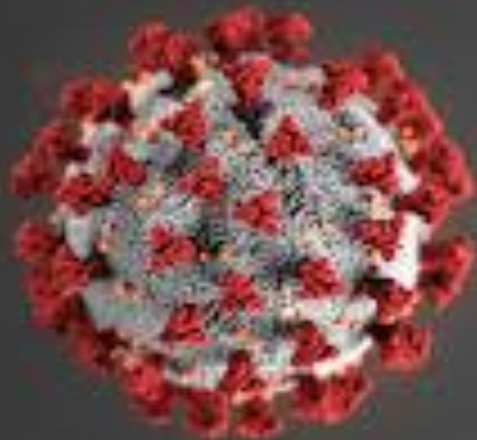

Szenvedélyünk a piackutatás

A koronavírus hatása a budapesti vállalkozásokra

Szegmenselemzés
- Turizmus, vendéglátás,
rendezvény- és utazás szervezés -

Piackutatási riport a BKIK részére
2020 április

Legfontosabb megállapítások	3
Részletes eredmények	
A kutatás adatai, a szegmens összetétele	8
A vállalkozások jelenlegi helyzete, válságreakciók	10
A közeljövő a vállalkozások szemével	15
Elvárt intézkedések, igényelt támogatás	18

Legfontosabb megállapítások

Legfontosabb megállapítások #1

A minta összetétele

- A riport 264 a turizmus, vendéglátás, rendezvény- és utazás szervezés területén működő vállalkozás összesített válaszait mutatja be.
- Ezen vállalkozások **döntő többsége mikrovállalkozás**, és ezek közel kétharmada is csupán egy-két fős vállalkozás, ami jelentősen befolyásolja az eredményeket.

Az ágazatban működő vállalkozások jelenlegi helyzete

- Ez az ágazat kétség kívül **a legnagyobb elszennvedője a koronavírus járványnak. 98%-nak súlyos, sokaknak szinte visszafordíthatatlan károkat okoz**, hiszen az utazási korlátozások, a „maradj otthon” felhívás a vendégforgalom drasztikus visszaeséséhez, megszűnéséhez vezetett: A belföldi kereslet csökkenése az ágazatban tevékenykedők kétharmadát, a külföldi vendégkör elmaradása pedig közel felüket sújtja.
- A kereslet elmaradása a vállalkozások felét arra a lépésre kényszerítette, hogy **bezárjanak**, szüneteltessék működésüket, harmadukat pedig arra, hogy **csökkentsék a dolgozók létszámát, munkaidejét**.
- Mivel az ágazat **egyértelműen a gyors bevételi forrásokon alapszik, a likviditási helyzete nagyon meggyengült**. Minden ötödik válaszadó azt nyilatkozta, hogy már elfogytak a tartalékai, és kevesebb mint a harmaduk rendelkezik három hónapra, vagy annál hosszabb időre elegendő tartalékkal. Közel harmaduk nem tett eleget a fizetési kötelezettségeinek a járvány okozta krízis helyzetben, elsősorban az adókat és járulékokat nem fizették be.

Legfontosabb megállapítások #2

Várakozások

- Az elkövetkezendő három hónap várható forgalma tekintetében nagyon borúlátóak a válaszadók – **legjobb esetben is átlagosan 73%-os visszaesésre** számítanak, a **legrosszabb scenárió** bekövetkezése esetén pedig átlagosan **93%-os csökkenést** jósolnak.
- A munkaidő, munkabér csökkentést illetően úgy érzik, jó esetben a dolgozók közel felének, rossz esetben kétharmadának csökkenteniük kell a munkaidejét, munkabérét.
- Az elbocsátásokkal kapcsolatban ugyan kevésbé borúlátóak, de még ennek ellenére is úgy érzik, hogy jó esetben összességében a szektorban dolgozók negyede, rossz esetben fele elbocsátásra kerül.
- A válságidőszakot jó esetben még további 4, rossz esetben 8 hónapra teszik, mivel a vendégforgalom visszaállása számukra azonnali forgalmat jelent, mint ahogy a vendégek elmaradása is azonnal jelentkezett.

Legfontosabb megállapítások #3

Igényelt támogatások

- A turizmus, vendéglátás, rendezvény- és utazás szervezés területén működő vállalkozások **több mint fele** csak **állami segítséggel tudja** tovább **finanszírozni** cégét.
- Minden olyan támogatást hasznosnak tartanak, amelyek valamilyen **anyagi támogatást vagy könnyítést** jelentenek számukra. Legtöbben pénzügyi támogatást várnak az államtól, a kieső bérek pótlására, de a vállalkozások közel ötöde a KATA, IFA elengedését, illetve az adó és járulékkerhek könnyítését is elvárná.
- A **Nemzeti Válságkezelő Központ** felállítását az ágazatban működő vállalkozások **több mint háromnegyede jó ötletnek tartja**.
- A BKIK által kidolgozott javaslatok közül **a SZÉP kártyán keresztül adható adómentes jövedelem bizonyult a leghasznosabb javaslatnak** a turizmus és kapcsolódó ágazatai körében. A válaszolók közel fele kifejezetten hasznosnak vagy hasznosnak találta össz-gazdasági szinten és **41%-uk nyitott lenne az igénybevételére is**.

Legfontosabb megállapítások #4

Igényelt támogatások

- A **követeléskezeléssel** kapcsolatos javaslatot a válaszadók **40%-a** **össz-gazdasági szinten hasznosnak**, illetve nagyon hasznosnak tartja, ugyanakkor mivel a turizmusra és a kapcsolódó ágazataira az azonnali pénzmozgás jellemző, ez a fajta krízis kezelő megoldás ebben az ágazatban **kevesebbek (24%) számára releváns**.
- A **generáció váltást segítő** javaslatot a vállalkozások megközelítőleg **harmada (29%) tartja hasznosnak** illetve nagyon hasznosnak, és **ugyanilyen arányban nyitottságot is mutattak** arra, hogy igénybe vegyék ezt a fajta támogatást.
- Az **eszközkezelési** javaslatot a válaszadók **több mint negyede** a gazdaság egészére nézve **hasznosnak** illetve **nagyon hasznosnak** ítélte, de ennek saját részükre történő igénybevételére **csak kevesebben (16%) mutattak nyitottságot**.
- A gazdaság egészét és saját vállalkozásukat tekintve is azt a javaslatot tartották **a legkevesebben (18-19%) hasznosnak** illetve **vonzónak**, hogy **tőkeinjekcióért cserébe az állam kisebbségi tulajdonossá váljon a cégükben**.

Részletes eredmények

***A kutatás adatai, a szegmens
összetétele***

Az adatfelvétel módja

Online kitöltések

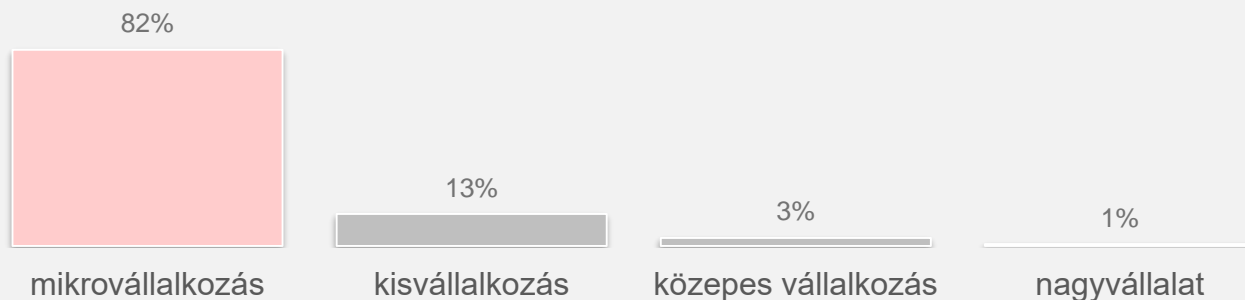

Telefonos interjúk

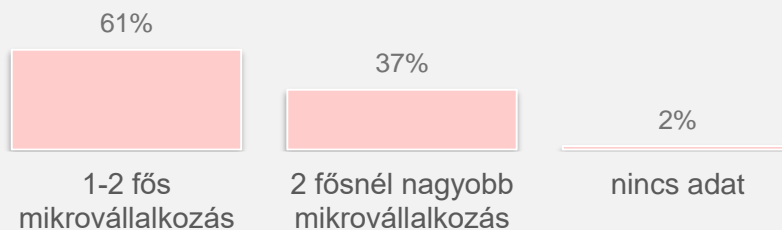

ÖSSZESEN
264
VÁLASZ

Cégméret szerinti megoszlás

A mikrovállalkozásokon belül

Részletes eredmények

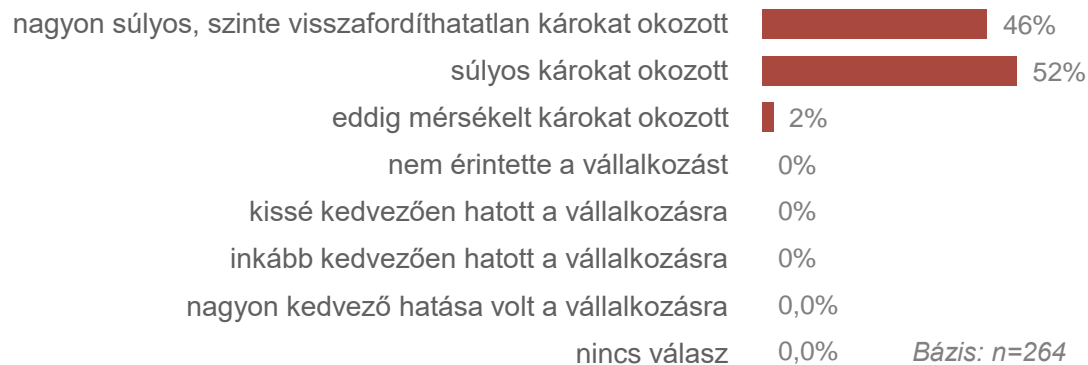
***A vállalkozások jelenlegi helyzete,
válságreakciók***

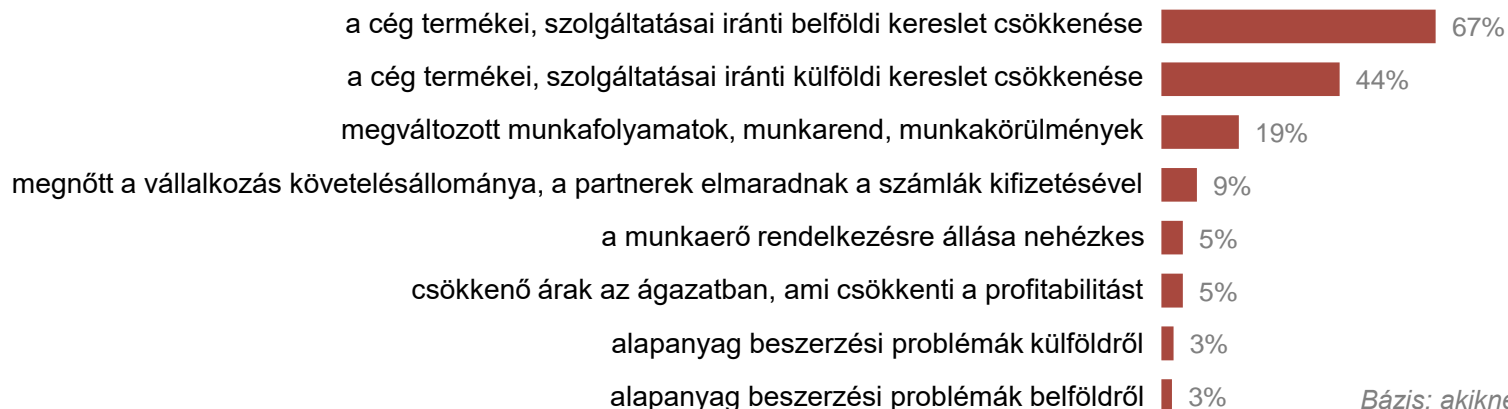
A koronavírus hatása a turizmus, vendéglátás, rendezvény- és utazásszervezés ágazatban 2020 áprilisáig

A turizmus területén rendkívül súlyos károkat okozott a koronavírus járvány, szinte minden vállalkozás (98%) komoly veszteségekről számolt be. Az utazási korlátozás, a maradj otthon felhívás nyilvánvaló következménye, hogy a kereslet drasztikusan lecsökkent, a belföldi vendégek elmaradása a cégek kétharmadát, a külföldi vendégek elmaradása pedig közel felüket sújtja.

A mai napig bezárólag hogyan érintette a koronavírus az Önök vállalkozásának működését?

Milyen tényezők azok, ami miatt a koronavírus károsan érintette a cég tevékenységét?

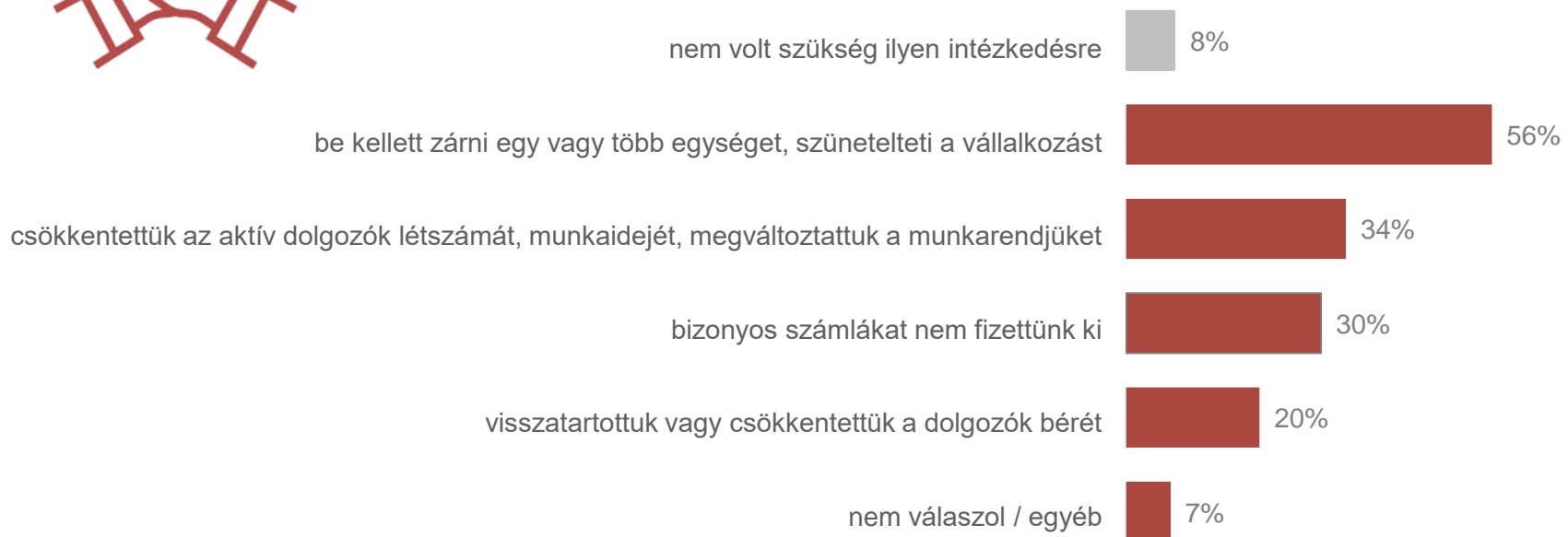

A koronavírus miatt fogantatosított **intézkedések jellege** a turizmus, vendéglátás, rendezvény- és utazásszervezés ágazatban 2020 áprilisáig

Mivel a járvány terjedése ellen hozott intézkedések az ágazat által kínált szolgáltatást ellehetetlenítette, a vállalkozások több mint fele bezárt. (Ez a nagyobb létszámú cégeknél még inkább jellemző) A dolgozói létszám ill. munkaidő csökkentésére a mikro-vállalkozások negyede kényszerült, a kis- és közepes vállalkozások sokkal magasabb arányban (66-78%) hoztak ilyen intézkedést. A számlák és a bérek visszatartása is nagyobb arányban fordult elő a KKV szektorban, mint a mikrovállalkozások esetében.

Szükség volt már bármilyen megszorító intézkedésre az Önök vállalkozásánál a koronavírus miatt?

A koronavírus miatt fogantatosított **intézkedések mértéke** a turizmus, vendéglátás, rendezvény- és utazásszervezés ágazatban 2020 áprilisáig

A turizmus területén tevékenykedő vállalkozások esetében a legjellemzőbb intézkedések a fizetés nélküli szabadság elrendelése, az elbocsátások és a munkaidő csökkentése voltak. A fizetés nélküli szabadság, és az elbocsátások átlagosan a dolgozók felét érintették, a munkaidő csökkentés pedig még ennél is nagyobb arányban sújtotta a dolgozói állományt, átlagosan 60%-uk kényszerült csökkentett munkaidőben dolgozni.

	A cégek ennyi százalékánál történt intézkedés a koronavírus hatására	Ahol volt, ott átlagosan a dolgozók ennyi %-át érintette az intézkedés	Főben megadva ennyi alkalmazottat érintett az intézkedés	Ez a mintában szereplő cégek összlétszámához (3356 fő) képest ennyi %
fizetés nélküli szabadságra küldés	28%	47%	351 fő	10%
elbocsátás	26%	50%	400 fő	12%
munkaidő csökkentése	25%	60%	1309 fő	39%
bércsökkentés	21%	47%	819 fő	24%
otthoni munkavégzés elrendelése	21%	58%	616 fő	18%
bónuszok törlése	12%	87%	730 fő	22%
kötelező fizetett szabadság	10%	42%	177 fő	5%

Számlák visszatartása, kintlévőségek

A vállalkozások közel harmada nem tett eleget a fizetési kötelezettségeinek a járvány okozta krízis helyzetben. Ezen cégek elsősorban az adókat és járulékokat nem fizették be, de sokan a közüzemi számlákat nem rendezték, illetve üzleti partnereik felé sem rendezték fennálló tartozásaikat.

a koronavírus miatt elmaradt számláinak kifizetésével:

30%

n=264

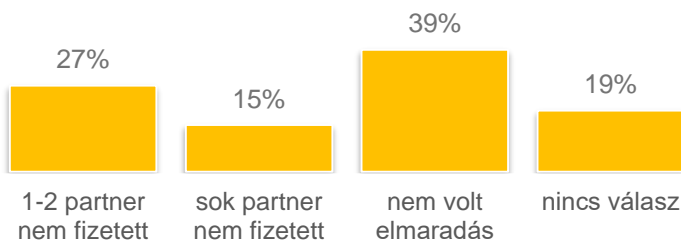

számlák, amit a vállalkozások visszatartottak:

Bázis: n=79

a partnerek fizetési morálja:

Bázis: n=264

Részletes eredmények

***A közeljövő a vállalkozások
szemével***

Várakozások

Optimista becsléssel 73%-os, pesszimista becsléssel 93%-os forgalom csökkenést is elképzelhetőnek tartanak. A munkaidő, munkabér csökkentést illetően úgy érzik jó esetben a dolgozóik közel felének, rossz esetben kétharmadának csökkenteniük kell a munkaidejét, bérét. Az elbocsátásokkal kapcsolatban ugyan kevésbé borúlátóak, de még ennek ellenére is úgy érzik, hogy jó esetben összességében a szektorban dolgozók negyede, rossz esetben fele elbocsátásra kerül.

A válságidőszakot jó esetben még további 4, rossz esetben 8 hónapra teszik.

**Legjobb
esetben**

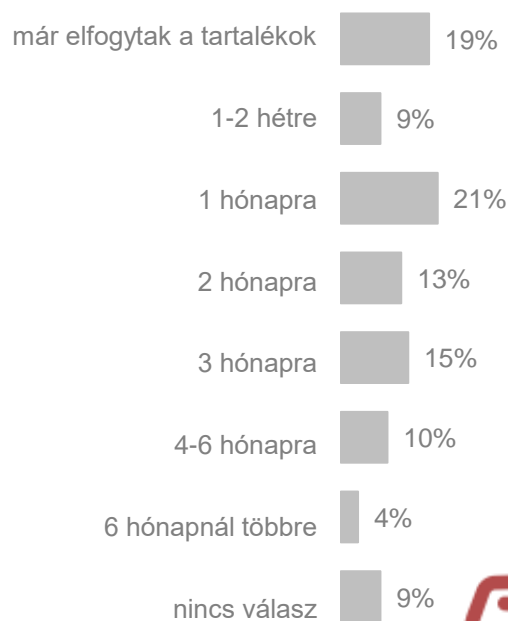
**Legrosszabb
esetben**

A forgalom / megrendelés-állomány alakulása a válság előtti időszakhoz képest, 3 hónap távlatában	Elbocsátások a következő 3 hónapban	Munkaidő/munkabér csökkentés a következő 3 hónapban	A válság időtartama
Átlag: 73%-os visszaesés Legtöbbben 76% fölötti visszaeséssel számolnak	Átlag: az alkalmazottak 23%- ának elbocsátása Legtöbbben (a válaszadók fele) úgy számol, hogy a legjobb esetben nem lesz elbocsátás	Átlag: csökkentés az alkalmazottak 44%- ánál Legtöbbben (a válaszadók közel harmada) úgy számol, hogy a legjobb esetben senkinek nem kell csökkenteni	Átlag: 4 hónap Legtöbbben (a válaszadók közel fele) 1-3 hónappal számolnak
Átlag: 93%-os visszaesés Legtöbbben (a válaszadók kétharmada) 100%-os visszaeséssel számolnak	Átlag: az alkalmazottak 49%- ának elbocsátása Legtöbbben (a válaszadók negyede) azzal számolnak, hogy mindenkit el kell bocsátaniuk, de szinte ugyanennyien azzal, hogy senkitől nem kell megválniuk	Átlag: csökkentés az alkalmazottak 67%- ánál Legtöbbben (a válaszadók csaknem fele) azzal számolnak, hogy mindenkinek csökkenteni kell	Átlag: 8 hónap Legtöbbben (több mint a válaszadók harmada) 4-6 hónappal számolnak

A turizmus és kapcsolódó területeken működő cégek komoly likviditási gondokkal küzdenek – minden ötödik válaszadó azt nyilatkozta, hogy már elfogytak a tartalékai, és kevesebb mint a harmaduk (29%) rendelkezik három hónapra, vagy annál hosszabb időre elegendő tartalékkal, ennyi ideig pedig még az optimista várakozások esetén is eltarthat a járvány. Legtöbben (54%) úgy nyilatkoztak, hogy az elkövetkezendő 3 hónapban az állam támogatásával tudják finanszírozni a vállalkozásukat, 44% tudja a vállalkozását a tartalékaiból finanszírozni, 20% pedig hitelből.

Mennyi időre elegendők a vállalkozás pénzügyi tartalékai jelen helyzetben?

Bázis: n=264

Milyen módon tudja finanszírozni a vállalkozását az elkövetkezendő 3 hónapban?

Bázis: n=264

Részletes eredmények

Elvárt intézkedések, igényelt támogatás

A kormánytól elvárt segítség – spontán említések összesítve

Legtöbben pénzügyi támogatást várnak az államtól. Emellett a különböző adók és járulékok tekintetében pedig könnyítést szeretnének, valamint a pénzügyi gondok áthidalását szolgáló hitellehetőségek elérhetőbbé tennék. Az általános elvárások mellett az ágazat speciális igénye a bérleti díjak csökkentése, átvállalása lenne.

A kormánytól elvárt segítség – idézetek #1

Pénzügyi támogatás,
kompenzáció,
bértámogatás, kiesett bér
pótlása

„Teljes munkabér átvállalása a cégtől, így maradna pénz a közüzemi számlák kifizetésére.”

„Az elmaradt bevétel minimális százalékban való térítése.”

„A munkabérek minél magasabb százalékának átvállalásával. a szlovák, cseh, osztrák, német stb. példákhoz hasonlóan.”

„Pénzbeli támogatást, az eddigi bevételekhez arányosítva, a nulla bevétel pótlására a válság veleig”

„Vissza nem fizetendő anyagi támogatás.”

„Pénzbeli százalékos támogatást mint a többi EU országban.”

„Minden érintettnek egy bizonyos összeg kiutalása, ami nem hitel, hanem segítség, krízis levonulása után szoros elszámolás, a fél nem használt pénz visszafizetése.”

„Minden olyan vállalkozásnál, ahol az előző 3 év nyereséges volt és a bevétel min. 75%-a külföldi partnerekkel való kapcsolattól függ, egy minimum jövedelmet biztosítani a még meglevő dolgozóknak 3- 4 - 5 hónapig, amíg a határok le vannak zárva. Ez a min. jövedelem lehetne az előző 6 hónap jövedelmek átlagának a 50-60%-a.”

KATA díj, IFA
elengedése, kiterjesztés
nem KATÁsokra is

„A KATA adó elengedése az év végéig vagy ameddig újra be nem indul a gazdaság és lesznek újra rendezvények, megrendelések..”

„Kata vállalkozás kiterjesztése minden területre, otthonról végezhető munkalehetőség.”

„IFA eltorlása minimum a 2020-as evre..”

„KATA-s idegenvezető vagyok. Az állam eddig sem vette ezt figyelembe, semmi engedményt nem kaptunk, pedig mi voltunk az elsők, akik elszenveték a válság tüneteit. 0 foglalás = 0 bevétel. A minimum, hogy egy fél évre előre elengedjék el a KATA megfizetésének a díját”

„A tolmácsokat is KATA mentesíteni kéne (TEÁOR 7430)”

„Be kellene vegyék az idegenvezetés TEÁOR számát a KATA kedvezményezettek közé. A fodrászok sokan most is dolgoznak, az idegenvezetők közül senki!”

A kormánytól elvárt segítség – idézetek #2

Adókedvezmény, ÁFA csökkentése

- „Az adók teljes eltörlése a válság idejére”
- „Áfa fizetési haladék jövő januártól fizetve részletekben”
- „Elengedni az adókat és járulékokat a következő 6-12 hónapra.”
- „Minimálbér adójának drasztikus csökkentése”
- „Adó és járulékok mértékének elengedése augusztusig, majd csökkentése decemberig

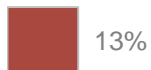
Járulékok csökkentése, átvállalása

- „Járulékok minimalizálása dec.30-ig”
- „Járulékok csökkentése, turisztikai hozzájárulás elhagyása a nyitás után minimum fél évre”
- „Járulék törlés”
- „Munkavállalók járulékait se kelljen fizetni”
- „Adók járulékok 100%-os törlése”

Hitelfelvétel könnyítése, államilag támogatott hitelek

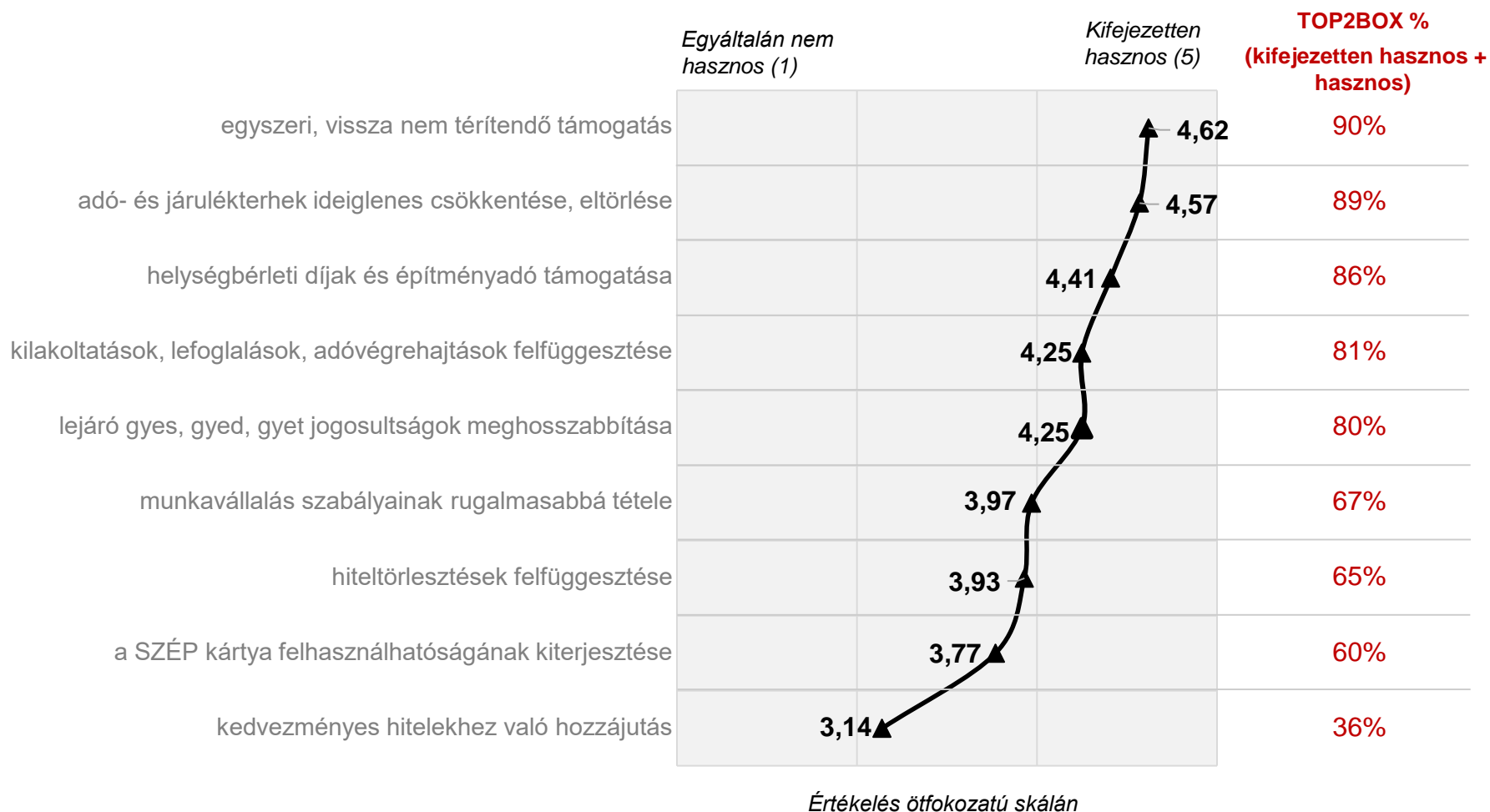
- „Vállalkozói hitel, hosszú futamidőre, kamatmentesen a teljes futamidőre vagy nagyon alacsony kamatozással (pl. 5%/év), szabad felhasználásra
- „Ami nagyon fontos, hogy a cégünk 2019 szeptemberében alakult és ne legyen kitétel az, hogy legalább 2 lezárt adóév, stb, ami szokott lenni a banki hiteleknél egyébként.”
- „A 100%-ban otthon tartózkodásra kedvezményes (kamatmentes) hitellehetőség”
- „A túlélésre játszunk, ezért nagyon alacsony kamatozású hitelben gondolkodunk, de egyenlőre visszautasítottak a bankok.”
- „Az idei év várható bevételcsökkenése miatt a 2021-es évben a bankok alacsonyabb hitelképességet fognak megállapítani, ami a folyószámla- és forgóeszköz-hitelek mértékének csökkenését is okozza.”
- „Államilag garantált folyószámla hitel”

Kormányzati intézkedések hasznosságának megítélése

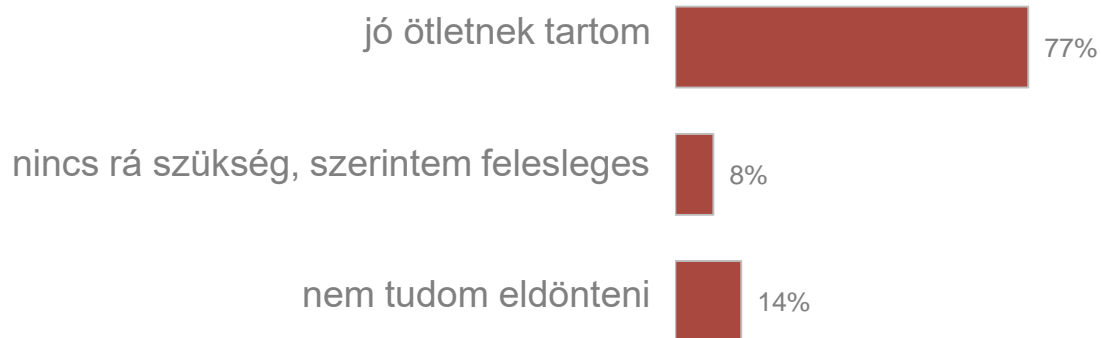
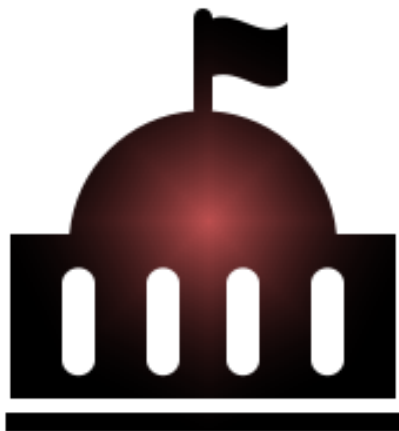
A vállalkozások azokat a támogatásokat tartják a leghasznosabbnak, amelyek anyagilag segítik őket, vagy kapnak valamilyen támogatást (pl. vissza nem térítendő támogatás, bérleti díj támogatás), vagy mentesülnek valamilyen fizetési kötelezettség alól (pl. adók, járulékok felfüggesztése, eltörlése).

A Nemzeti Válságkezelő Központ felállítását turizmus, vendéglátás, rendezvény- és utazás szervezés területén működő vállalkozások is nagyon jó ötletnek tartják, több mint háromnegyedük támogatja.

Mit szólna ahhoz, ha az állam létrehozna egy nemzeti válságkezelő központot annak érdekében, hogy a kormányzati válságkezelés jól átláthatóan, koordináltan, egyablakos rendszerben működjön?

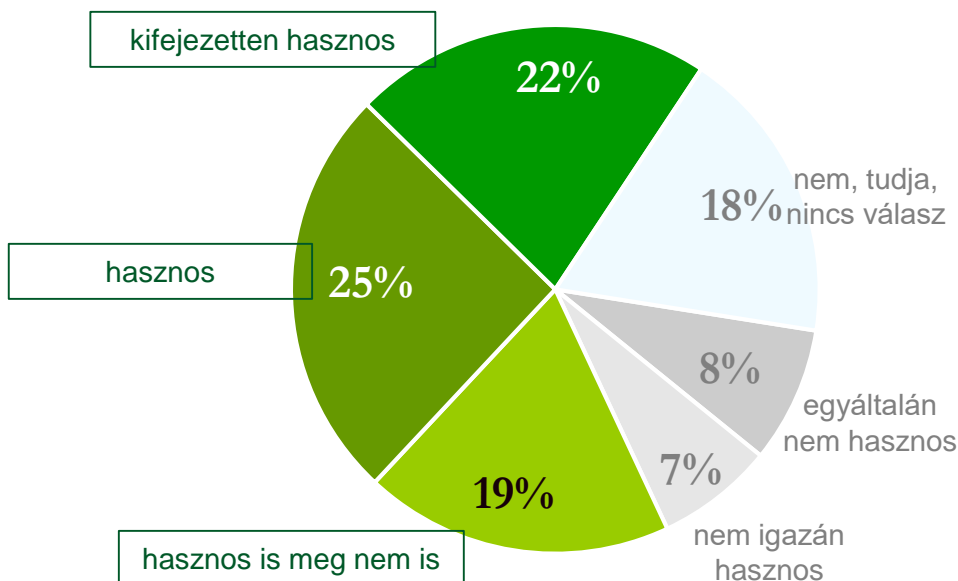

A BKIK 6 pontos javaslatának értékelése – SZÉP kártya

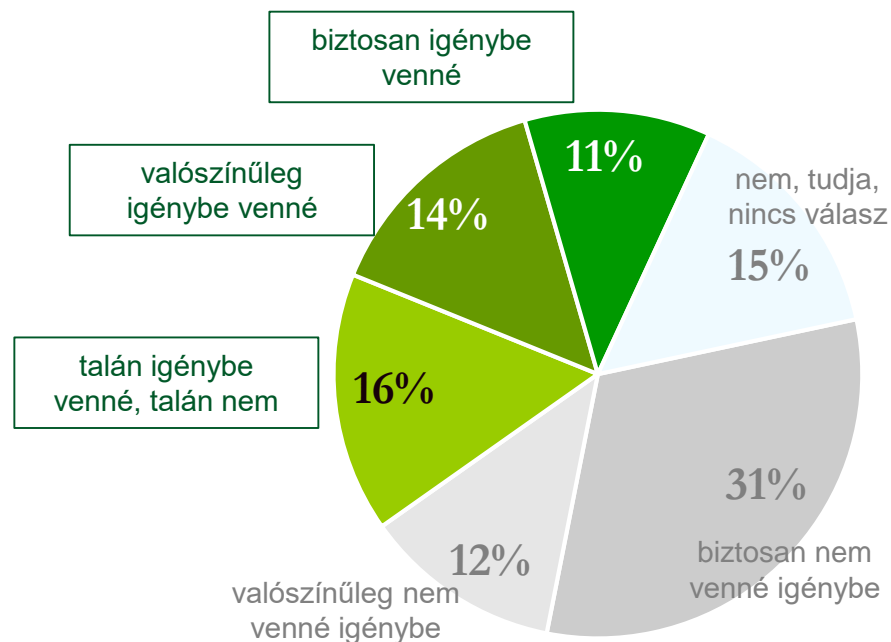
A SZÉP kártyán keresztül adható adómentes jövedelem bizonyult a leghasznosabb javaslatnak a turizmus és kapcsolódó ágazatai körében. A válaszolók közel fele kifejezetten hasznosnak vagy hasznosnak találta, és 41% nyitott lenne az igénybevételére is.

--- az állam munkavállalónként havi 100 ezer forintig adómentessé teszi a SZÉP kártyán kifizetett jövedelmeket ---

Mennyire tartja hasznosnak a gazdaság egészét tekintve?

Mennyire valószínű, hogy Ön igénybe venné?

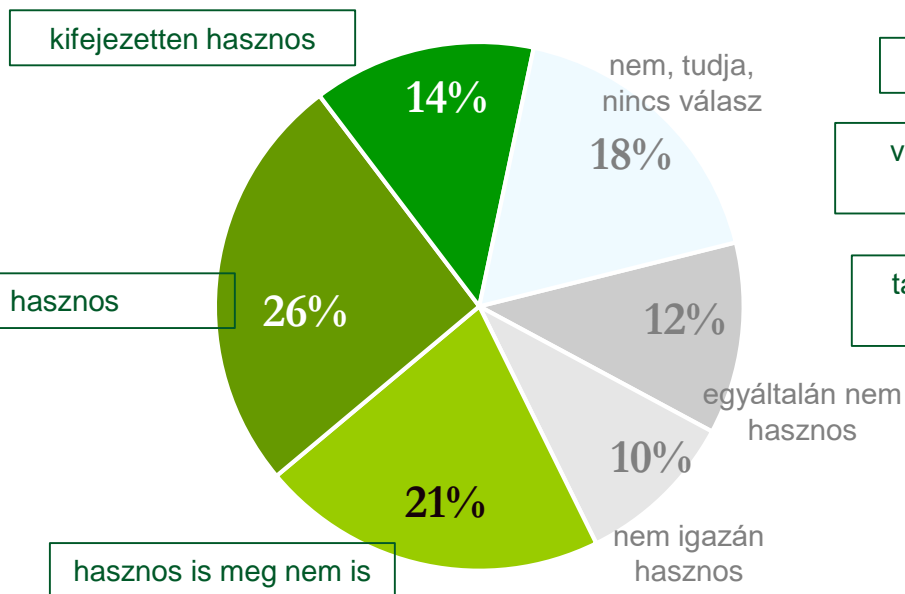

A BKIK 6 pontos javaslatának értékelése – Faktoring, követeléskezelés

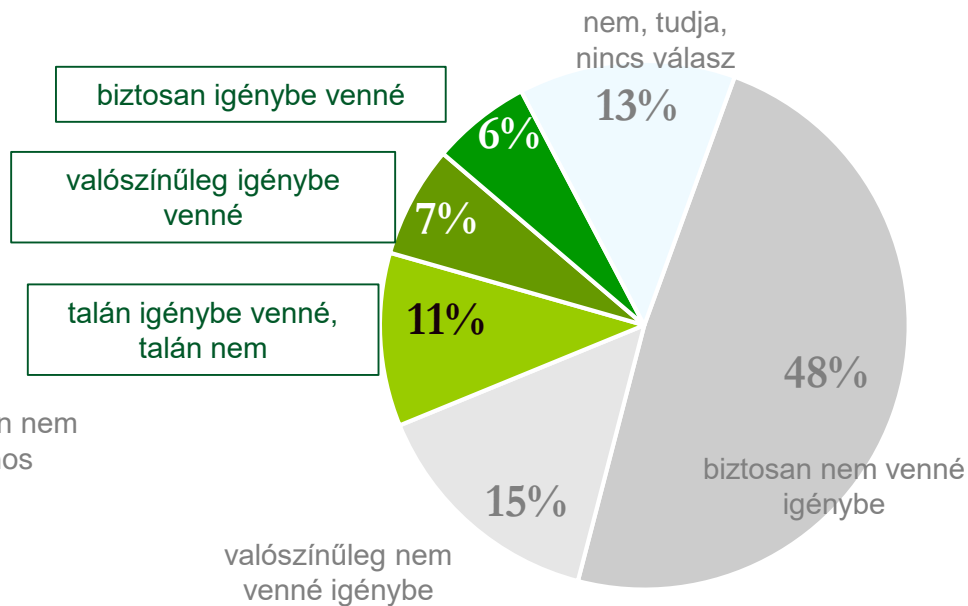
A követeléskezeléssel kapcsolatos javaslatot a válaszadók 40%-a össz-gazdasági szinten hasznosnak, illetve nagyon hasznosnak tartja, ugyanakkor mivel a turizmusra és a kapcsolódó ágazataira az azonnali pénzmozgás jellemző, ez a fajta krízis kezelő megoldás kevesebbek (24%) számára releváns.

--- az állam támogatott áron megvásárolja a vállalkozás még le nem járt vagy már lejárt követeléseit (faktoring, követeléskezelés) ---

Mennyire tartja hasznosnak a gazdaság egészét tekintve?

Mennyire valószínű, hogy Ön igénybe venné?

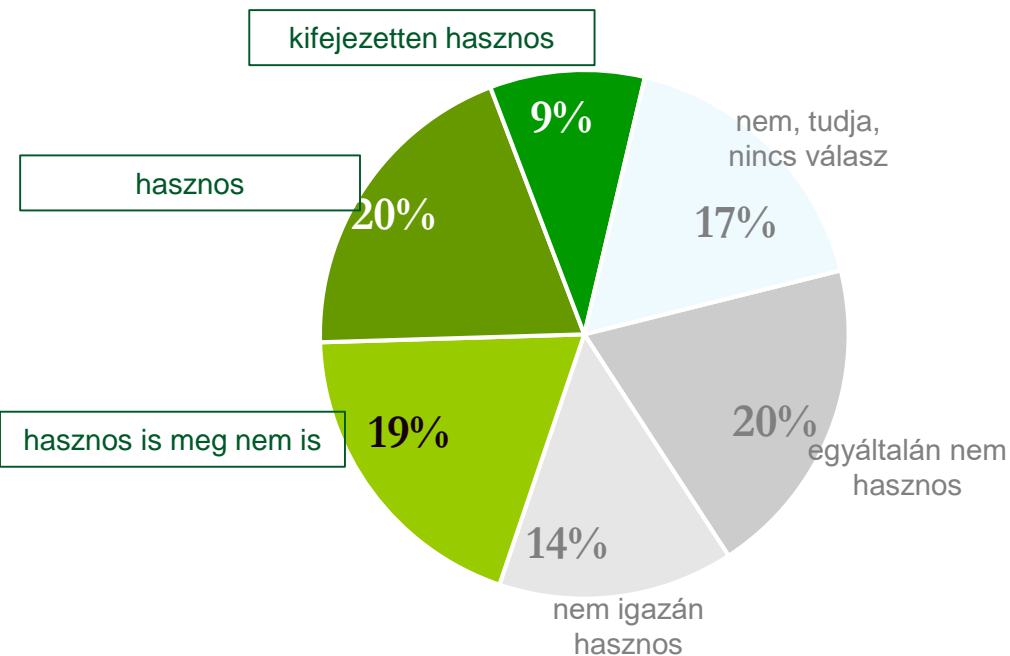
A BKIK 6 pontos javaslatának értékelése – Generációváltás támogatása

A vállalkozások megközelítőleg harmada (29%) tartja hasznosnak illetve nagyon hasznosnak a generáció váltást segítő javaslatot, és ugyanilyen arányban nyitottságot is mutattak arra, hogy igénybe vegyék ezt a fajta támogatást.

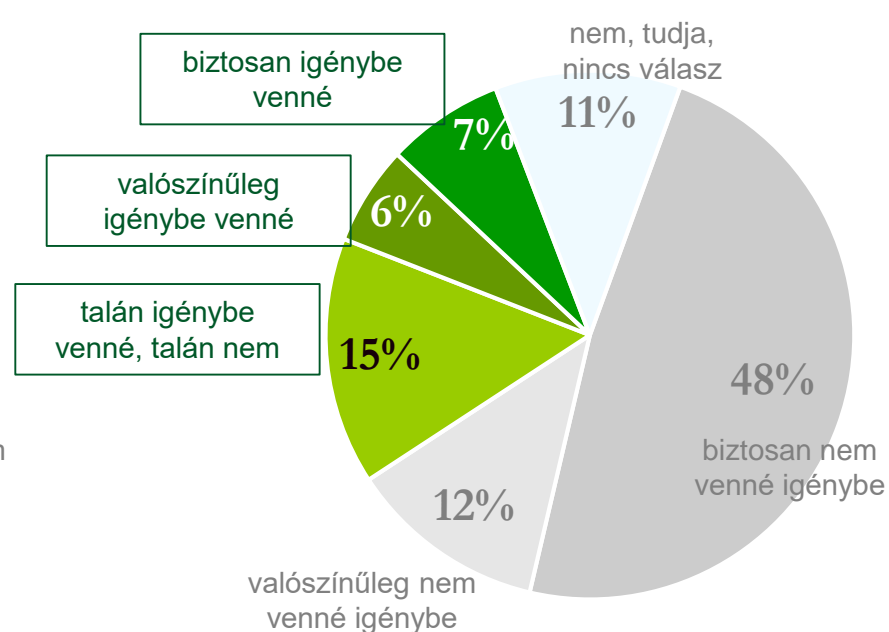
Az átlaghoz képest hasznosabbnak találták és nagyobb érdeklődést mutattak iránta a közepes méretű vállalkozások.

--- az állam fejlesztési források biztosításával, tanácsadással, vezetői képzésekkel támogatja a generációváltást a cégnél ---

Mennyire tartja hasznosnak a gazdaság egészét tekintve?

Mennyire valószínű, hogy Ön igénybe venné?

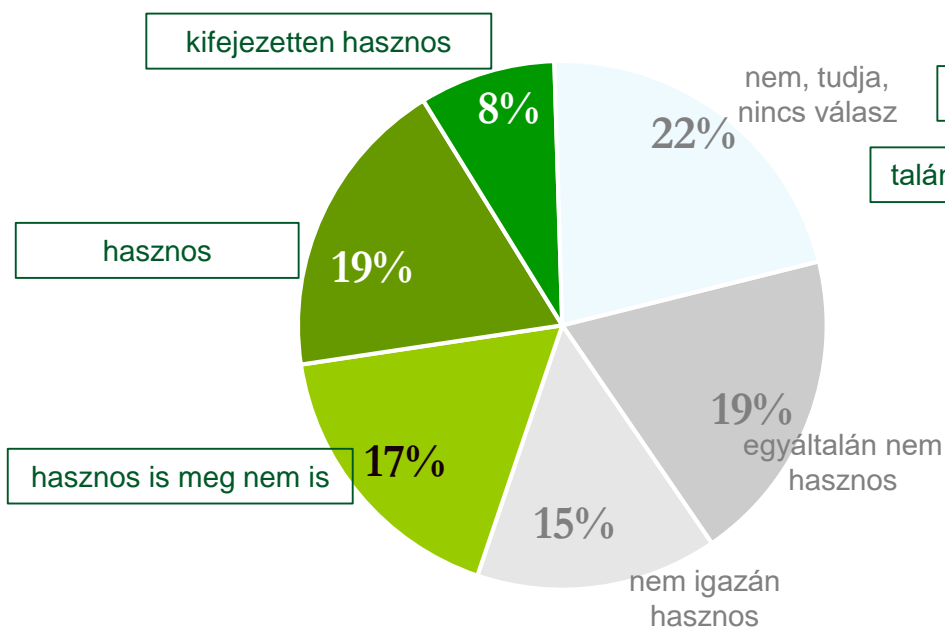

A BKIK 6 pontos javaslatának értékelése – Eszközfelvásárlás

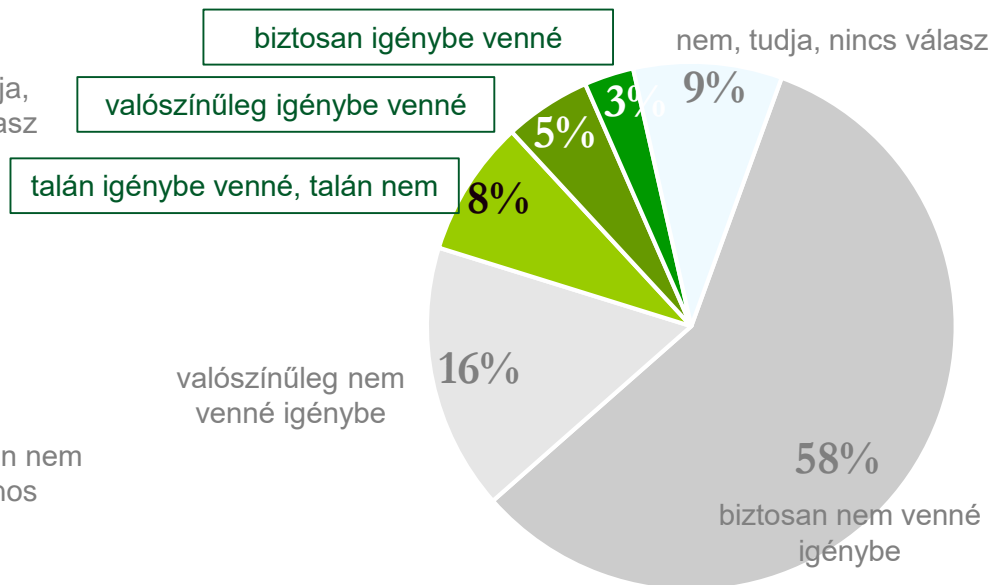
Az eszközkezelési javaslatot a válaszadók több mint negyede a gazdaság egészére nézve hasznosnak illetve nagyon hasznosnak ítélte, de ennek saját részükre történő igénybevételére már kevesebben (16%) mutattak nyitottságot.

--- az állam támogatott áron megvásárolja a vállalkozások felesleges, nélkülözhető eszközeit ---

Mennyire tartja hasznosnak a gazdaság egészét tekintve?

Mennyire valószínű, hogy Ön igénybe venné?

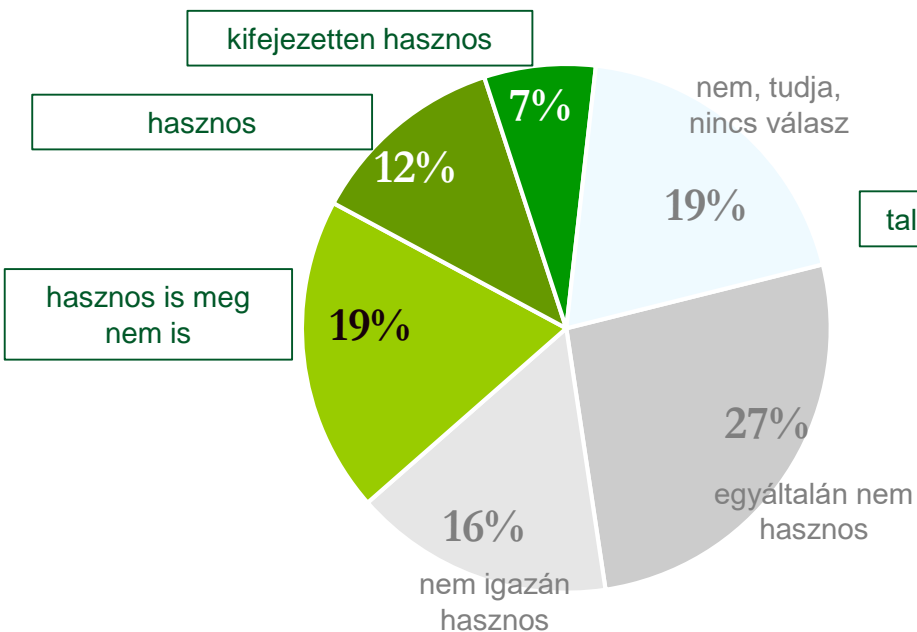

A BKIK 6 pontos javaslatának értékelése – Tőkeinjekció

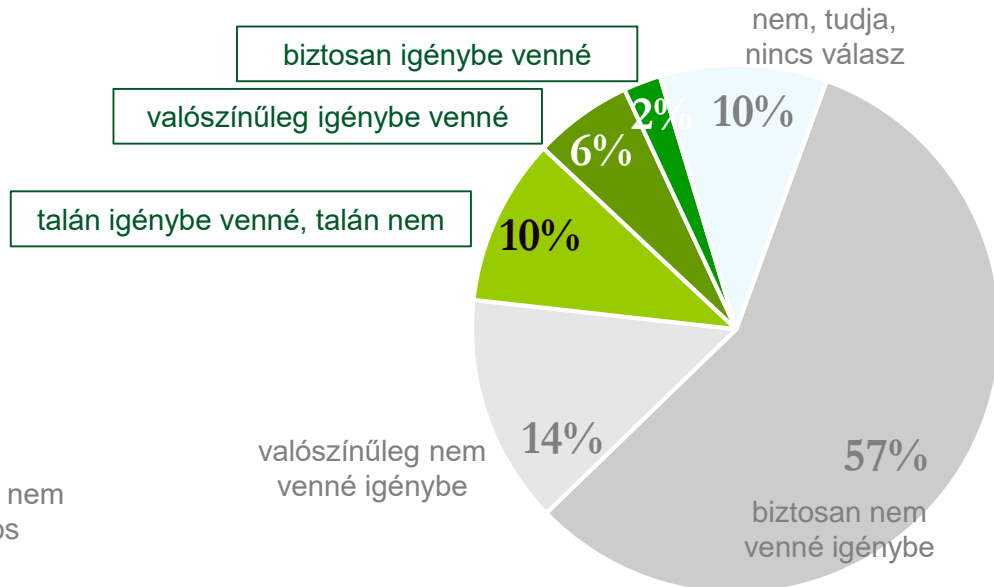
Össz-gazdasági szinten azt a javaslatot tartják a legkevésbé (19%) hasznosnak, hogy tőkeinjekcióért cserébe az állam kisebbségi tulajdonossá váljon egy cégben, és saját magukra vonatkoztatva is kevésbé (18%) tartják elképzelhetőnek, hogy éljenek ilyen lehetőséggel.

--- az állam tőkeinjekcióval segíti a vállalkozást, amiért cserébe kisebbségi tulajdonossá válik ---

Mennyire tartja hasznosnak a gazdaság egészét tekintve?

Mennyire valószínű, hogy Ön igénybe venné?

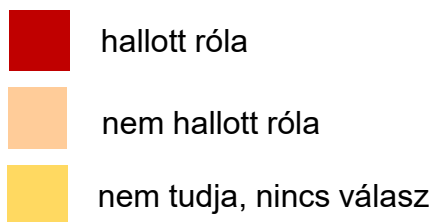
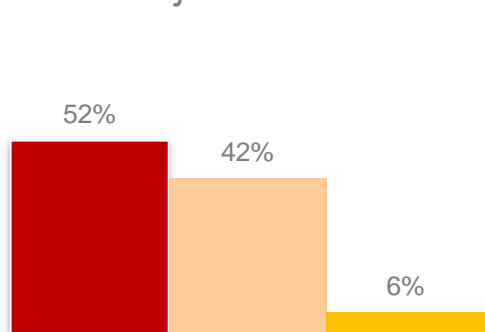

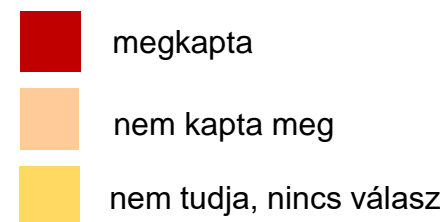
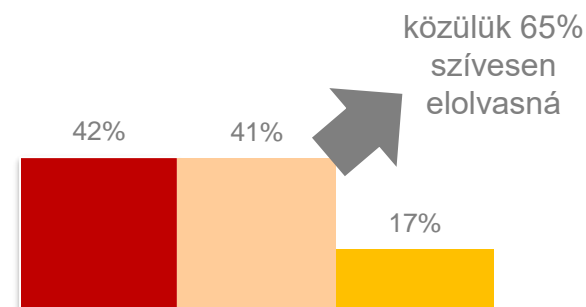
A BKIK 6 pontos javaslatának ismertsége

A kutatás időpontjában a vállalkozások 52%-a hallott a BKIK válságkezelő javaslatáról (a kutatásra már több mint egy héttel a javaslat publikációját követően került sor). Az ágazatban minden második vállalkozás megkapta a javaslatot részletesen ismertető levelet – az érdeklődést mutatja, hogy azok nagy része (65%) akikhez nem jutott el, szeretné megkapni ezt a levelet.

Hallott Ön a BKIK 6 pontos gazdasági válságkezelő javaslatáról?

Megkapta a javaslatot részletesen bemutató levelet?

Trend International Kft.

Budapest